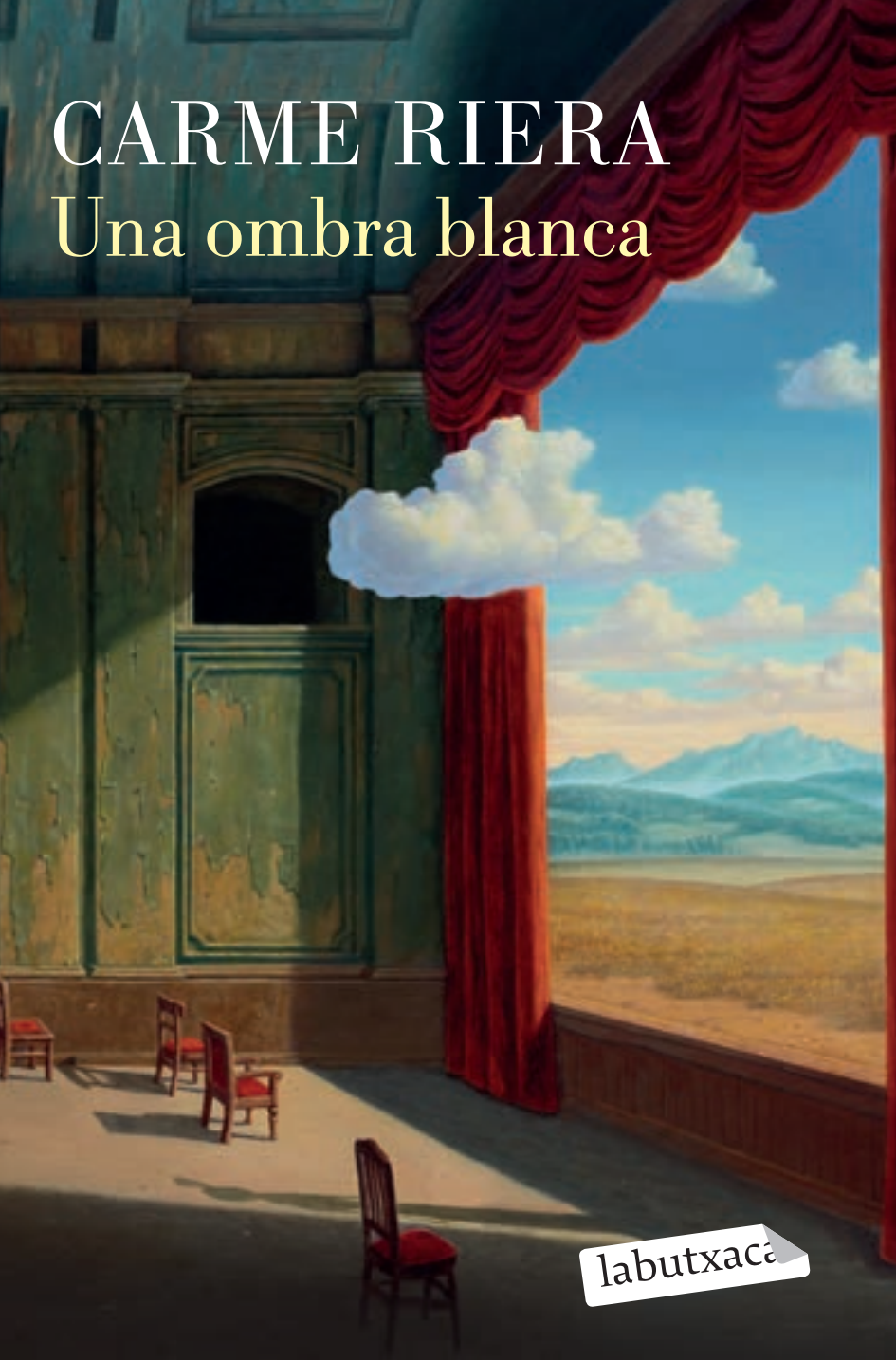

CARME RIERA

Una ombra blanca

labutxaca

Carme Riera

Una ombra blanca

Edicions 62
Barcelona

© Carme Riera, 2024

La primera edició d'aquesta obra es va publicar
a Edicions 62 l'abril del 2024

Primera edició en aquest segell: setembre del 2025

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.,
labutxaca

Fotocomposició: Grup62
DIPÒSIT LEGAL: B. 12.384-2025
ISBN: 979-13-87802-09-7

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.

En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement. A Grup62 agraiem que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Queden expressament prohibits l'ús o la reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

Li havia passat altres vegades. Potser perquè estava acostumada a memoritzar. Però mai una frase, «el temps amortallat per teranyines de boira», li havia quedat gravada d'una manera tan insistent, assegurava, sense recordar on l'havia llegida. ¿En una novel·la de Coetzee, el seu autor predilecte, del qual solia endur-se algun llibre en els viatges? ¿O potser en el *libretto* que acompanyava una partitura? En rebia força. Sovint de joves compositors, o no tan joves, demanant-li suport per a poder estrenar l'òpera. Uns li asseguraven que tot seria més fàcil si ella acceptava el paper escrit a la seva mida, pensant en la seva veu excepcional. Altres es conformaven amb els seus consells, que tindrien sempre en compte, solien insistir, encara que el que veritablement sol·licitaven, de manera més o menys encoberta, era l'ajut d'una recomanació.

Repetia en veu alta la frase, tan literària, massa llibresca, però que ni pintada per traduir amb paraules, deia, el que li havia succeït durant aquell «temps amortallat» al qual necessitava tornar. Només així es diluiria la boira que li permetria contemplar-lo, després de netejar les teranyines que el cobrien. Si era capaç de fer-ho, podria respirar a plaer. En cas contrari, tornaria a l'angoixa de tantes

nits. A les seves pors intermitents, l'origen de les quals era allà, en aquell passat a què havia decidit enfrontar-se. I per això em va fer escriure al seu representant per exigir que durant un any anul·lés o ajornés tots els contractes signats, li agradés o no, li costés molt o poc esforç. La seva decisió era irrevocable.

S'havia compromès amb si mateixa a enfrontar-se amb «el temps amortallat» quan Pandora Brunellesky, pocs mesos abans de morir-se, li va explicar què havia passat a Fosclluc, després de marxar del poble. A partir d'aquell moment la seva obsessió fou aclarir els fets. No sabia quant de temps l'ocuparia retornar el bon nom a qui havia estat considerat culpable i era innocent i, per contra, assenyalar el culpable, ni si comptaria amb l'ajut dels testimonis, en especial de Tina. Però no li importava emprar setmanes, mesos, el que calgués. Ho considerava necessari. A més, tenia el convenciment que allunyar-se dels escenaris durant un temps no li impediria tornar quan volgués i com volgués. Havia triomfat, s'havia convertit en una de les millors sopranos del món, i era respectada i admirada en tots els teatres del planeta.

Tal vegada necessitava un any sabàtic, més ben dit, *sabàtic*. I va triar ben a posta la paraula, i així ho va comunicar a Hans Meyer, el seu representant. Un any per a llevar la pols i netejar les teranyines, encara que acabés ratllant aquestes dues darreres frases i no les inclogués en la carta que, finalment jo, Rose Barnes, la seva secretària, vaig passar en net i vaig enviar per correu electrònic. Va suposar que a Hans, tan exquisit, aquestes referències a la neteja domèstica li semblarien impròpies d'una diva de la seva categoria, per més que en conegués els orígens humils i les dificultats amb què havia arribat fins a dalt de tot. Ben

segur que Hans s'enfadaria i consideraria que el «sanàtic» que demanava era un caprici intolerable. Un caprici que intentaria impedir fos com fora.

Tant Barbara Simpson com jo sabíem —no era difícil coneixent-lo— com protestaria, i tot el que li diria, primer per telèfon i després directament, en persona, presentant-se de manera immediata a Nova York en el primer vol que pogués agafar des de Londres:

—Estàs sonada? T'has tornat boja? Si incompleixes els contractes qui sap si et tornaran a contractar. No t'adones del desprestigi que comporta? A banda, són molts milions de dòlars els que deixem d'ingressar —i això sí que li importava per damunt de qualsevol altra cosa.

Hans es passejaria d'un cantó a l'altre de la sala una bona estona. Després s'asseuria i, inquiet, s'aixecaria altre cop i, sempre sense deixar de parlar, faria referència als inicis de la carrera de la soprano, a la seva consolidació, gràcies a la seva feina. A la feina d'ambdós, puntualitzaria immediatament, tot just abans que ella l'interrompés amb un dels seus «Prou!» i el manés callar. I ell no diria res durant uns minuts, però aviat continuaria i li suplicaria:

—Pel que més vulguis, Barb, ara no, espera. Més endavant, d'aquí cinc anys ho puc negociar. Però l'any que ve, no. No. De cap manera.

Fins i tot —Hans era l'únic dels que envoltàvem la Simpson que gosava alçar-li la veu— l'amenaçaria:

—No. No ho penso tolerar. Si em fas això, ja pots cercar un altre representant, i jo soc el millor, prou que ho saps. A més, pensa en el públic. Creuran que estàs acabada. Vols abandonar la teva carrera? Un any sense cantar! Impossible. Un any sense trepitjar un teatre! Els teus seguidors no ho acceptaran. T'esperen els milanesos, els

venecians, els napolitans, els londinencs, els catalans, els berlinesos, els australians...

Barbara el corregia. Hans en la seva fúria equivocava l'ordre. Per contra, ella tenia molt present els teatres on havia d'actuar durant aquella temporada, a partir de finals de setembre. Els contractes signats eren: primer el Covent Garden, després, la Scala, la Fenice, San Carlo, el Liceu, el Metropolitan i finalment el Sydney Opera House...

Però ara tant li feia, perquè les coses havien succeït d'una altra manera: inesperada, torta i perillosa. El «sanàtic» s'havia convertit en obligatori, per prescripció facultativa. I calia que Hans ho acceptés, sense discussió.

Els metges li havien exigut que fes un parèntesi llarg, no fos cas que la sort que havia tingut se n'anés en orris. Havia estat entre la vida i la mort. Fins i tot en la mort, perquè els seus paràmetres vitals, durant uns instants, foren una línia inexpressiva, però van aconseguir reanimar-la. El cor va tornar a bombar i el cervell, a rebre oxigen, i la respiració es va anar compassant.

Tal vegada havia tornat a la vida perquè no volia morir. Encara no. Abans havia de resoldre l'assumpte que l'obsessionava. No podia anar-se'n. No podia descansar i, no obstant això, havia tingut la percepció d'haver marxat, d'estar fora del seu cos, embolcallada d'una claror infinita, en la qual anaven formant-se els colors de l'arc de Sant Martí, en una calma absoluta.

Aquestes sensacions, però, les va recobrar després. Primer va passar un temps en una mena de nebulosa, un magma viscos en el qual semblava haver-se acomodat, en aparença sense sentir res, sota els efectes dels medicaments, a l'espera que, a poc a poc, sense un dolor excessiu i amb el mínim desgast, pogués anar reaccionant.

No van ser els ulls el que va obrir primer sinó les orelles i el que va sentir no pertanyia al present. Venia d'un altre lloc, un lloc que estava molt lluny. Tan lluny com la seva infantesa: va sentir el renou de la clau a la porta de l'habitació, el seu propi plor i després el seu nom, repetit, cridat per veus desconegudes. A aquestes veus llunyanes s'hi superposaven sorolls relacionats amb la seva vida actual: els aplaudiments, que van anar barrejant-se, ja molt més audibles, amb els xiulets i la remor dels cops de peu que arribaven del galliner. I llavors sí, de sobte, va recordar l'esforç amb què havia intentat per tercera vegada iniciar el «Vissi d'arte» i es va veure —ara sí que va recuperar la imatge— gairebé estirada a terra. Sempre cantava en aquesta posició l'ària meravellosa que no va deixar mai d'emocionar-la. Era, a més, la seva predilecta des del triomf apoteòsic de Lisboa, que va posar el teatre dempeus i li va dedicar, com abans a la Callas i al mateix escenari, un dels aplaudiments més llargs de la seva carrera. El seu rècord: vint-i-cinc minuts.

Es va veure posant-se la mà al coll, com si intentés abastar les cordes vocals i, finalment, la mà que interrogava, vençuda, en un gest buit, en adonar-se, horroritzada, que de sobte s'havia quedat sense veu. Durant uns segons encara va seguir comprovant que no podia articular cap nota, ni cap paraula. Alhora li va semblar sentir com es tancaven les cortines de vellut groc de l'escenari i com Scarpia, que ja no era Scarpia, sinó el seu amic de tantes *Toscas* junts, Ruggero Raimondi, que estava al seu costat, deia el seu nom, Barb, Barb, Barbara, molt baixet, gairebé a cau d'orella, i li prenia el pols.

I després, res. Res de res. Ni l'arribada dels metges. N'hi havia més d'una dotzena a la sala, ens digueren, i tots

van pujar a l'escenari de seguida, absolutament sol·lícits, en ser reclamats, satisfets no tan sols de posar la seva ciència al servei de la diva, que molts consideraven la millor soprano d'Amèrica, sinó també de poder-ho explicar a amics i coneguts i els més eminents decidits potser a guardar l'anècdota per a dedicar-li una plana o si més no uns quants paràgrafs en les seves memòries. Els metges, la majoria d'es-mòquing, per no perdre els bons costums de les funcions de gala, d'altres amb vestits foscos, ben encorbatats, van estar d'acord que el cas era greu i que calia avisar una ambulància amb urgència i enviar la pacient —en aquells moments havia deixat de ser la diva— a l'hospital.

La Simpson tampoc no es va adonar de l'arribada dels portalliteres, que miraven amb sorpresa l'escenari, amb més sorpresa encara la dona, poc o gens atractiva —una actriu importantíssima, una cantant extraordinària, els havien dit, i l'havien imaginat més guapa que Angelina Jolie—, que estava estirada a terra amb les cames aixecades per facilitar la circulació, el vestit llarg arrugadíssim, apujat fins a les cuixes i la cremallera abaixada per alliberar al màxim el pit i contribuir que oxigenés millor. No va percebre com amb molta cura la dipositaven en una llitera ni com li aplicaven un desfibril·lador i la traslladaven a una ambulància on l'esperava un altre metge. No va sentir la sirena que el xofer va connectar per demanar pas preferent, malgrat que en aquella hora el trànsit de Manhattan ja no era dens i podia circular ràpid, sense entorpir ni molestar cap conductor. Tampoc va notar com l'entraven de seguida al quiròfan, perquè havia arribat molt greu, amb només un fil de vida.

Tot això l'hi van explicar després, en sortir de perill. De seguida que va prendre consciència del que li havia passat, ja fora de l'UCI, instal·lada en una habitació, Bar-

bara Simpson va voler conèixer els detalls de tot el que havia succeït després del seu infart. Com havia reaccionat el públic? L'hi perdonarien? Li passaria el mateix que a la Callas a Roma? Serien tan injustos amb ella com ho foren amb Maria? Molts les comparaven. Aquest fracàs de la seva salut era un altre nexa en comú.

Fou Ruggero Raimondi l'encarregat de tranquil·litzar-la. El públic li seguiria essent fidel. Podia estar-ne ben segura, l'animà abans d'explicar-li tot el que havia succeït al teatre. El director del Metropolitan havia intentat que la funció continués, després d'informar el públic que farien un descans d'una hora per veure si la senyora Simpson podia seguir cantant, restablerta d'un desmai, ben segur provocat per la calor i també per l'emoció amb la qual interpretava el paper de Floria Tosca, malgrat saber que era impossible, ja que la Simpson tal vegada ni tan sols havia sobreviscut a l'atac. Però, oferint al públic aquesta excusa, guanyava temps. Temps per trobar una soprano que se sàbés el paper, una meritòria que hi hagués, qui sap, al teatre mateix o que pogués arribar amb rapidesa i amb la mateixa celeritat es posés en situació per continuar representant *Tosca* en el punt en què Barbara Simpson l'havia deixat, perquè la suplent del teatre, per a més inri, s'havia quedat també sense veu. Si no s'esdevenia el miracle, si no aconseguia trobar una soprano adequada, al director del Metropolitan se li va acudir que l'òpera seguís només amb el tenor i el baix, que tots dos cantessin les seves àries com en un recitatiu. Així el públic se n'aniria a casa amb la sensació que no havia perdut els diners, no fos cas que reclamessin i haguessin de retornar el preu de totes les entrades. Però tant ell com Plácido Domingo es van negar a cantar sense ella. Calia, per dignitat, per respecte, suspendre l'òpera. Cap dels

intèrprets no estava en condicions de continuar com si no hagués passat res, perquè ni tan sols sabien si Barb, Barbara, la gran soprano Barbara Simpson, havia mort.

Ni a Raimondi ni a Domingo els motius econòmics els importaven, encara que poguessin no cobrar la funció; això els semblava irrellevant en aquells moments. A més, arribat el cas, els seus representants ja discutirien tots els detalls amb els directius del teatre i aquests amb les seves assegurances.

L'òpera es va suspendre i el públic va acceptar amb resignació que les entrades servissin per a un altre dia. Una programació especial si més no, amb els mateixos cantants i la diva en condicions. Però si no fos possible, el Met els compensaria d'alguna manera. El gerent va tenir l'ocurrència de proposar retornar el preu de mitja entrada, la qual cosa no quedava gaire bé, encara que, certament, quan la Simpson va deixar de cantar, eren al segon acte. No obstant, finalment, es va decidir que el més apropiat seria programar una funció extraordinària per a rescabalar-los.

Barbara estava enfadada amb el Met, la qual cosa significava que es trobava molt millor, i va enviar a cercar el director del teatre. No li havia agradat gens el que li havia explicat Ruggero.

La visita de Timothy Morgan va ser la primera que va rebre, a excepció de la de Raimondi, la de Hans, que va arribar immediatament des de Londres de seguida que el vaig avisar, i la de la gran Leontyne Price, de pas per Nova York. A la resta de persones que van anar a l'hospital se'ls va dir que, per prescripció facultativa, no podien veure-la.

Quan tingué al davant Timothy Morgan, al qual d'altra banda considerava un director mediocre, l'esbroncà. Segons el que li havia arribat, li semblava que el Met no

havia estat a l'altura i després començà fent-li preguntes, com si Raimondi no li hagués dit res:

—De quina manera es rescabalarà el públic? S'ha queixat, la gent? Han acceptat que el que em passava era greu i no un caprici meu, un caprici de diva?

Morgan li contestava a tot molt afectuós, oferint-li els detalls que li demanava, i s'entretenia en lloances i comentaris encomiàstics que ella sentia com qui sent ploure, més interessada a continuar preguntant:

—Què han dit els diaris? Com ha donat la notícia el *New York Times*? Han estat comprensius? I la televisió? A l'NBC i la CBS em respecten, em consideren i no em prendrien cap campanya en contra meva, però els de la Fox em detesten. Què han dit a la conservadora Fox? Han inventat alguna mentida? ¿Han assegurat que he simulat un atac, sense tan sols admetre que mai he deixat de complir els meus compromisos? Fins i tot en els assajos ho he donat tot. Mai no balbucejava, com feien altres, per reservar-se la veu per a l'estrena...

Barbara no li deixava temps per contestar, li preguntava, inquieta, desassossegada. Tal vegada també la molestava el somriure de venedor de cotxes de segona mà que Morgan va mantenir durant tota l'estona i que a mi em va semblar massa obsequiós, quasi condescendent.

—Els mitjans americans s'han portat força bé. Tots, incloent-hi la Fox, li desitgen que es restableixi ben aviat i es refereixen a la seva veu incomparable...

—És molt amable, Morgan —el va tallar la soprano—. El meu representant s'encarregarà de rescindir els contractes amb el Met. Gràcies per la visita.

Després, dirigint-se a mi, em va demanar que acompanyés Morgan a la porta.

II

De seguida que Morgan va haver marxat, va exigir que la canviessin d'habitació immediatament. Deia que la que tenia li semblava diminuta, igual que la saleta d'entrada, tot i que no ho eren. Es queixava que les finestres donaven a un pati interior, per on entrava poca llum, i ella necessitava que la llum li fes companyia. Des de nena, des que havien succeït els fets que li canviaren la vida, no suportava la foscor. Segons va assegurar-me durant aquells dies, tampoc no suportava les habitacions petites, que la capbussaven en els horrors pels quals havia passat de menuda. A banda, l'espai actual no era suficient per encabir els rams de flors encarregats des dels llocs més remots per admiradors, companys i amics, pels músics, els directors d'orquestra i els gerents dels teatres on havia actuat.

La consolava que les flors fossin el primer que veia en despertar-se i per això no permetia que traguessin al passadís els rams que més li agradaven. Va dir-me que en obrir els ulls, mirant les flors, intentava oblidar que estava al llit, amb el braç immobilitzat per un parell de vials connectats a diferents tubs. Preferia imaginar-se al seu camerino. En tots els contractes exigia que l'omplissin de rams de roses grogues i blanques, les seves predilectes. Des

que havia començat a ser reconeguda i famosa, cap teatre l'hi negava.

Les flors l'havien acompanyat sempre. La seva mare les hi posava entre els rínxols. Les collia onsevulga, dels camins, del bosc o dels parcs públics quan els diners no li bastaven per poder-ne comprar o no hi havia enlloc on comprar-ne. A vegades, en èpoques de poca feina, feia flors de paper i ella l'ajudava. En recordar-ho a l'hospital li havien vingut ganes de tornar-ho a provar, com si aquell fet li servís per reforçar els vincles mentals amb la seva mare, amb altres materials. Malgrat els anys que feia que faltava, la continuava enyorant i necessitava sentir-la prop com quan era petita.

A la nova habitació, la «suite reial» de la clínica, que acabava de quedar lliure —després de donar d'alta ni més ni menys que Sophia Loren, em digueren en confidència—, amb grans finestres, més àmplia i lluminosa que la primera i que no em fou difícil aconseguir per a la Simpson —era molta Simpson!—, va anar recobrant forces. Però això li va fer preguntar-se obsessivament per què de sobte no havia pogut entonar ni la primera nota del «Vissi d'arte», malgrat que en sabia el motiu: un infart fulminant.

De manera maquinal tornava a posar-se la mà que no tenia immobilitzada al coll en un gest reiterat, un gest que, segons va dir-me, havia fet també en una època llunyana quan tampoc li sortia la veu, quan es va tornar muda de sobte. Muda per la pena, primer, i més endavant muda per l'horror que li va impedir pronunciar paraula, i unia els tres moments. Podria recuperar la veu per tornar a cantar com li havia passat aquelles dues vegades? O bé significava que estava acabada?

Jo la tranquil·litzava. Ben segur que tot era fruit de la casualitat, però ella em repetia que les casualitats no existeixen, que les coses passen per algun motiu que no podem deixar de tenir en compte.

Una tarda, quan el director de l'equip psicotècnic del Presbyterian Hospital, el doctor Ripper, va passar a preguntar-li si la podia ajudar i li va explicar que treballava en un estudi sobre les experiències pròximes a la mort, Barbara no va tenir inconvenient a referir-se a la sensació plaent i lluminosa que havia experimentat, com si estigués fora del temps i de l'espai, alliberada del cos, que podia veure sobre el quiròfan, manipulats pels metges. Cosa que al seu entendre no tenia explicació.

Podia estar alhora dins i fora del cos? Tenia algun problema mental? Ho havia somiat? Des de petita somiava força, fins i tot somiava desperta. D'imaginació no n'hi faltava.

El metge, després de demanar-li permís per asseure's al costat de la capçalera del llit, li va preguntar si li feia res que gravés la conversa. Li va assegurar que l'ètica professional li impedia divulgar res i que només empraria l'enregistrament per a ajudar-la, estudiant el seu cas. Ella va acceptar. Ripper va treure una petita gravadora de la butxaca de la jaqueta i la va engegar mentre tranquil·litzava Barbara. Li va dir que coneixia altres casos, que molts altres pacients havien experimentat la mateixa sensació i li va preguntar si creia que tenia cap motiu per no voler marxar, per no abandonar-se i deixar-se anar embolcallada per aquella llum. Si un impuls més fort que el seu desig de romandre allà li manava tornar per complir alguna cosa que hagués quedat pendent, una cosa inconclusa que li calgués tancar.

Barbara va assentir i es va sincerar amb Ripper. Li va dir que tenia el convenciment que si en aquells moments no tornava, si no podia tornar per complir el que considerava una obligació, no retrobaria mai la pau i l'amor que havia experimentat.

—Té alguna explicació científica, el que em va passar? —li va preguntar al metge. Ella havia pensat que podia tenir a veure amb l'obsessió per aconseguir el «sanàtic» i li va explicar fins a quin punt aquesta dèria s'havia convertit en primordial durant les setmanes anteriors a l'atac, i li va fer una altra confidència:

—Tal vegada em vaig quedar sense veu perquè jo, que estudio a fons cadascun dels meus personatges, no sols en els aspectes musicals, és clar, sinó en els psicològics, per poder entendre'ls i interpretar-los de la millor manera possible, no vaig estar a l'altura de l'ària de *Tosca*... No és veritat que jo «no feci mai male ad anima viva»; jo sí que he fet mal, encara que fos sense voler.

—Tranquil·litzi's —li va dir Ripper en un to afectuós, gairebé consolador—. Es va quedar sense veu a conseqüència d'un infart. No es turmenti. Puc assegurar-li que l'infart no té res a veure amb la lletra del «Vissi d'arte» i sí amb l'estrès. El «sanàtic» obligatori li anirà de meravella, n'estic convençut.

—Ho he aconseguit, sí, o més ben dit, aconseguiré el «sanàtic», però a un preu ben alt. Em pregunto si podré tornar a cantar.

—Estick segur que sí —va afirmar Ripper de manera convincent i de seguida va prosseguir—: Si us plau, si no és una molèstia, si no la incomoda, doni'm tots els detalls de la seva experiència, d'això que denominem EPM, experiència propera a la mort. L'esperava algú, allà? La doctora

Kübler-Ross, una de les científiques pioneres a estudiar les EPM, assegura que algú estimat, que ens va precedir en el trànsit, ens espera en aquest espai que identifiquem amb la llum. Vostè va reconèixer algú?

—Per uns instants em va fer l'efecte que veia la meua mare i també vaig notar una mena d'ombra blanca, com si fos la presència d'una altra persona, però no la vaig reconèixer. Van ser només uns segons. No n'estic segura. En canvi, tinc el convenciment, doctor, que aquesta sensació de benestar no me la vaig inventar, que em va embolcallar la llum, al costat de l'arc de Sant Martí, una obsessió de la meua infantesa. Vaig imaginar-m'ho?

El doctor Ripper, que seguia el mètode iniciat pel doctor Van Lommel, va insistir que podia estar tranquil·la, que no es tractava de cap fantasia. I li va repetir que moltes altres persones en el mateix tràngol havien experimentat unes sensacions semblants. No obstant això, la Simpson va voler saber com era possible l'experiència.

—Si jo vaig morir, si el meu cervell es va apagar, com vaig poder adonar-me del que passava?

—Des del punt de vista científic hi ha una explicació: la consciència pot no estar lligada a l'activitat neuronal i romandre estimulada. El meu col·lega Greyson, el fundador de la International Association for Near-Death Studies, entre altres metges, defensa que la ment pot funcionar al marge del cervell. De tota manera, caldrà investigar més i ser humils, malgrat tots els avenços de la medicina, hi ha moltes coses que encara no entenem.

Ripper parlava a poc a poc. Barbara, potser perquè era cantant, se sentia atreta per les persones amb veus atractives, i la del metge, segons em va dir, li va semblar encara més que agradable o persuasiva, captivadora, per la sereni-

tat que transmetia. Això li feu rebutjar de seguida la pre-
venció que fos un aprofitat que volgués utilitzar el que ella
li explicava per a difondre-ho aquí i allà, en alguna publi-
cació, emprant el seu nom.

—És difícil d'entendre i acceptar —va prosseguir Rip-
per— fins a quin punt la física quàntica ha revolucionat els
plantejaments científics en tots els camps. —I va afegir amb
un gran somriure—: Tal vegada això, en el futur, perme-
trà que un pugui viatjar sense haver de moure's del lloc,
quedant-nos aquí i sent allà.

—M'aniria de meravella que això s'aconseguís com més
aviat millor, enguany mateix —li va dir Barbara—. Perquè
així no hauria de fer l'esforç de marxar. Això que li he ex-
plicat, aquest impuls tan fort que em va portar a tornar, té
a veure amb la necessitat de tranquil·litzar la meva cons-
ciència i per a això haig de viatjar... Li juro, doctor, que
m'encantaria poder solucionar-ho tot des d'aquí, sense
necessitat de moure'm.

—M'ajudaria molt si pogués explicar-me amb detall
quin creu que és el motiu que la va impulsar a tornar. Si
pogués descriure'm de què es tracta. Parla de tranquil·lit-
zar la consciència... De quina culpa? Se sent culpable d'al-
guna cosa, veritat?

—Sí, van matar algú i jo vaig ser la responsable d'aques-
ta mort. Va ser fa molt temps —va dir gairebé al caire de
les llàgrimes—. Aquesta culpa, doctor, em va portar a tor-
nar, n'estic convençuda.

Vaig veure com Ripper li agafava una mà i l'acaronava.
Ella, que evitava qualsevol contacte físic, probablement
perquè les dives només s'ho poden permetre amb els seus
iguals, que són pocs, devia sentir-se tan fràgil, indefensa
i mancada de suport, que no el va rebutjar.

—Ens han imposat tantes culpes! Crec que a vostè l'ajudaria molt ordenar els seus records, recuperar les seves sensacions, especialment sobre tot el que es refereix a aquesta mort de la qual se sent culpable, encara que això li faci mal. No ara, per descomptat, sinó quan surti d'aquí. Quan sigui capaç d'analitzar tot el que va passar se sentirà molt millor. Reflexionar sobre això li permetrà considerar que el seu EPM no va ser una fantasia...

—Quan vaig recobrar per primera vegada les sensacions del que vostè anomena EPM no ho vaig descartar, ja l'hi he dit abans.

—Pensar que es tracta d'imaginacions, tranquil·litza i permet deixar de banda unes experiències anomenades despectivament paranormals. No s'investiga tot el que es considera per endavant pseudocientífic i això no permet avançar sobre el que no sabem. A més, no tothom té les mateixes capacitats, ni obertes les mateixes portes de la percepció, l'hi asseguro. Però ara no vull importunar-la amb explicacions. Ho faré més endavant, si vostè m'ho permet, és clar. Quan se senti forta. El que sí que li demano és que escrigui sobre la seva vida, sobre la seva infantesa, i especialment sobre la relació que ha establert amb els seus morts estimats, sobre aquesta culpa de la qual vol deslliurar-se... Tot el que recordi m'ajudarà molt, em permetrà comparar el seu cas amb d'altres ja estudiats. Alguns pacients m'han parlat d'una promesa incomplerta, d'un deute que calia pagar i que per això tornaven. Vostè es refereix a una qüestió més complexa, encara que conec altres casos que poden relacionar-se amb el seu.

—Quan em vaig despertar després de l'operació em va semblar que em trobava a la muntanya, potser perquè la nit abans de l'infart m'havia adormit recordant la llegend-

da de la Deessa Blanca. Una llegenda que té a veure amb la meva infantesa. I això sí, la llegenda, l'hi puc fer arribar demà mateix. La meva mestra, Pandora Brunellesky, a la qual dec tant, la va manar copiar per a mi, i en els darrers temps m'ha obsessionat...

—Passi-me'n una còpia, segur que m'interessarà. Les llegendes ens donen força referències sobre nosaltres mateixos, moltes més del que creiem i d'una manera més eficaç. Però també vull que escrigui sobre vostè.

—No crec que pugui, doctor. No sé escriure. De lletres, no en sé. Només sé de notes musicals... La música que no necessita paraules arriba a tothom, encara que jo m'apregui molt bé els llibrets i procuri que s'entengui el que canto. La música transmet millor que qualsevol altre art l'emoció i no necessita traduccions.

—Hi estic d'acord, la música és universal, i vostè, senyora Simpson, sap cantar com ningú. He pogut comprovar-ho, però no crec que no sàpiga escriure. A més, segur que compta amb algú de confiança a qui dictar o explicar-li els seus records. Les grans dives com vostè no necessiten buscar biògrafs, els surten de sota les pedres, encara que jo no li demano una biografia. Li demano una altra cosa. Vull que s'enfronti amb el seu passat, que intenti entendre'l —i mentre l'hi deia es va aixecar per acomiadar-se.

Barbara em feu un senyal perquè m'acostés. De seguida vaig notar que davant de Ripper se sentia vulnerable. La personalitat del metge, la seva amabilitat i la situació en la qual ella es trobava li havien fet oblidar el seu paper de diva, que tan bé sabia interpretar quan li convenia o li venia de gust. Es va adonar que Ripper la mirava als ulls d'una manera inusual, molt poc americana, tal vegada perquè Ripper no renunciava als seus orígens polonesos:

—M'ho promet?

—Sí —va dir la Simpson, sorpresa per la mirada directa i profunda del metge—. Si el que jo pugui explicar-li el pot ajudar... li demanaré a la meva secretària que escrigui, jo li dictaré.

—Gràcies. Aquí té la meva targeta personal, amb les meves dades privades. L'espero, quan torni del seu viatge o abans, quan vulgui, però no tardi. I si us plau, faci'm arribar la llegenda com més aviat millor. Marxo a Londres a un congrés d'aquí un parell de dies i m'agradaria llegir-la abans, si és possible, o durant el viatge.